

Minkema College in Woerden (vmbo, havo, vwo)

Doel en kenmerken Minkema College begeleiding startende leraren

De afgelopen paar jaren is het Minkema College gegroeid qua leerlingenaantal. Daarnaast zijn een aantal oudere docenten met pensioen gegaan. Hierdoor is er een grote groep startende docenten op het Minkema College. Het Minkema College begeleidt op dit moment zo'n 15 tot 20 startende/nieuwe docenten. Hiervan zijn zeven startende docenten student, en de rest starter en ervaren nieuwe collega. De nieuwe collega's met meer dan drie jaar werkervaring krijgen de keuze of zij mee willen doen met BBL. De nieuwe collega's die dit niet willen, krijgen wel een een persoonlijke begeleider en doen mee met de intervisiegroepen. De intervisiegroep bestaat uit startende docenten in hun tweede jaar, nieuwe docenten die geen BBL willen volgen, zittende docenten.

Het doel van het Minkema College is in de eerste plaats het laten wennen van de starter in en aan de school. Belangrijk hierbij is dat elke nieuwe docent een eigen begeleider toegewezen krijgt van buiten zijn eigen sectie waarmee de docent een uur per week tijd voor begeleiding krijgt. Een tweede doel is goede didactische begeleiding. Hier wordt in voorzien door thema- en intervisiebijeenkomsten (maandelijks, één keer in de 4-6 weken). Deze bijeenkomsten zijn vastgelegd in de jaarplanning en in het inductietrajectprogramma, maar er wordt per jaar gekeken naar de behoeften van de startende docenten dat moment. Zo is er dit jaar nadruk gelegd op het leren kennen van de school en van elkaar, zodat de startende docenten een (hechte) groep en netwerk konden vormen. Het derde doel van dit jaar is daarom het bevorderen van groepsvorming onder de startende docenten.

Kenmerkend voor het Minkema College is de persoonlijke begeleiding in de vorm van een eigen, persoonlijke begeleider per startende docent. Tevens is de begeleiding bij het Minkema College, mede door de persoonlijke begeleiding, op maat en dus afhankelijk van de behoeften van de nieuwe collega. Daarnaast krijgen nieuwe collega's op het Minkema College een beeldcoach toegewezen die in elk geval één keer komt filmen en nabespreken in de eerste zes werkweken van een nieuwe collega. Op het moment dat er iets niet lekker loopt, ondersteuningsbehoeften veranderen, dan mag de nieuwe collega opnieuw om beeldcoaching vragen. Uit ervaring blijkt dat startende docenten op het Minkema College tevreden zijn over de begeleiding en vinden dat zij goed worden opgevangen. De begeleiding is goed georganiseerd. Opleiden en begeleiden is op het Minkema College in de cultuur verankerd. Mede door deze goede organisatie, cultuur en het draagvlak voor begeleiding binnen de gehele school zijn de ervaringen van startende docenten positief en werken collega's graag op het Minkema College.

Het begeleidingstraject

Betrokkenen bij het inductietraject

- Schoolopleiders. Deze personen zijn verantwoordelijk voor het organiseren en houden van BBL-bijeenkomsten en de begeleiding van nieuwe docenten (in het algemeen, het inductietraject).
- Docentbegeleider. Deze persoon is samen met de schoolopleiders verantwoordelijk voor de begeleiding van nieuwe collega's en hij maakt, samen met schoolopleiders, de koppeling tussen de nieuwe docent en een persoonlijk begeleider.
- Beeldcoach. Deze personen hebben een opleiding beeldcoaching gedaan en bieden dus ondersteuning in de vorm van videofeedback (minimaal 1x per startende docent).
- Persoonlijk docent- en stagebegeleider. Deze personen begeleiden de nieuwe collega individueel. Dit zijn ongeveer 20 andere docenten, naast de schoolopleiders en docentbegeleider).
- Binnen de sectie vaak ook een persoon die de starter helpt; het verschilt per sectie hoe dit geregeld wordt.
- Leidinggevenden. Deze personen hebben een beoordelende rol.

Schoolleiding

Opleiden en begeleiden staat in het schoolplan (uitgebreid – doelen voor 2020). Dit schoolplan is geschreven met schoolopleiders in overleg met schoolleiding. Er is één keer per maand overleg tussen de schoolopleiders, rector en/of schoolleiders met als doel om het proces van begeleiding startende docenten te bespreken en eventuele problemen te voorkomen. Thema's van deze overleggen:

- Het scheiden van begeleiding en beoordeling;
- Taakuren voor begeleiding;
- Het traject in het 2e/3e jaar;
- Rol van docentbegeleiding binnen de AOS.

BSL in schoolbeleid

In het schoolplan staat het inductieprogramma en bijbehorende maatregelen van het Minkema College. Een kernpunt uit dit schoolplan is dat elke docent didactisch kan coachen. Hierom doet elke derdejaars collega op het Minkema College een cursus didactisch coachen. Tevens staat in het schoolplan omschreven wat het Minkema College van hun docenten (in het algemeen) verwacht. Het BBL-traject sluit hierop aan qua thema's en intevisie.

In het inductietraject staat dat tweedejaars collega's lessen study en intervisie uitvoeren. Lesson study in het tweede jaar blijkt een lastige opgave, omdat dit veel van startende docenten vraagt. Lesson study is daarom niet verplicht en is (nog) niet opgenomen in het schoolplan. Een idee is nu om lesson study later in het traject terug te laten komen in samenwerking met zittend personeel, zodat het een algemene professionaliseringstool wordt.

Ontwikkelen begeleidingstraject

Op het Minkema College is het BSL-traject gegroeid en vormgegeven over meer dan dertig jaar. Er zijn programma's en materialen ontwikkeld. Dit wordt opgeslagen op papier, maar het Minkema College is nu ook bezig om dit te digitaliseren. Interessante boeken, artikelen, werkvormen etcetera worden verzameld en bewaard. Bij een ontwikkelingsbehoefte van een startende docent is er hierdoor een groot verzamel

Een keuze waar het Minkema College goed over na heeft gedacht, is of het BSL-traject verplicht gesteld moet worden of niet. Het is belangrijk om balans te zoeken tussen het meenemen van de docent in bijeenkomsten om een 'Minkema docent' te worden en om de startende docent zijn/haar lessen te laten voorbereiden (omdat dit in het begin veel tijd en energie kost).

Tevens evalueert het Minkema College het inductietraject elk jaar om te onderzoeken of het traject relevant is voor de startende docenten en in de behoeften van deze groep voldoet. Centraal in deze evaluatie staat de vraag: Is de tijdsinvestering die de startende docent doet (voor bijv. bijeenkomsten) nuttig en deze tijdsinvestering waard?

Een mogelijk valkuil binnen het ontwikkelen van het inductietraject is het creëren van draagvlak. De begeleiding van startende docenten moet ingebouwd zijn in de schoolcultuur en schoolplannen. Als dit niet gebeurt, loopt de school het risico om nieuwe docenten vroegtijdig kwijt te raken. Daarnaast is het belangrijk om in gedachten te houden dat startende docenten meer tijd nodig hebben voor hun werk dan zittende collega's. Hierdoor is de ervaren werkdruk en belasting hoog.

TIPS

- Maak een visie op begeleiding van startende leraren. Hier zal in moeten staan wat belangrijk is voor docenten op verschillende momenten in hun loopbaan.
 - Hierbij is het ook belangrijk dat de schoolopleider weet wat belangrijk is voor een starter en wat er in het programma op welk moment zal moeten komen om in behoeften te voorzien.
 - Zorg dat er altijd ondersteuning is voor de startende docent; zodat ze altijd met iemand kunnen overleggen en praten als dingen minder goed lopen (of juist goed lopen).
- Tijdens ontwikkeling en uitvoering van het inductietraject is het belangrijk om te blijven evalueren en door ontwikkelen.